

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 182.

CHICAGO, ILL., SREDA, 19. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER, 19, 1924.

LETNIK XXXIII.

Slovenskemu kat. narodu v Ameriki

Rev. P. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

(Dalje).

Ko smo ustanovili Zvezo Katoliških Slovencev, ki bi bila gotovo toliko dobrega lahko storila med ameriškimi Slovenci, kaj je naredil, da jo je uničil. Takoj je proti njej ustanovil Slovensko Ligo. Vojska mu je kakor nalašč prišla na pomoč, da jo je izrabil. Ubil je to gibanje med katoliškimi Slovenci. Toda bil je predsednik pri ligi, pa ko je bil namen dosežen, ko Liga ni hotela postati njegova dekla, ki bi mu pomagala polniti njegove žepe, bil je prvi, ki je vrigel kamen na njo in jo tudi ubil. Uničil je Zvezo Kat. Slovencev z Ligo in ko je z Ligo dosegel svoj namen, ubil še njo.

In danes?

Česar se on boji, je samo sloga in združenje katoliških duhovnikov in katoliških lajkov in kat. časopisja. Kakor stari avstrijski lisjak, se ravna po pravilu: Divide et impera! razbij slogo, potem boš pa delal z njimi, kar boš hotel.

Zato zakaj tako besni proti meni zadnje leto, ko sem vendar popolnoma tiho in mirno in se popolnoma nič ne vmešavam v sedanje razmere? Stari lisjak s starimi zvijačami! Sedanjo slogo in edinost med našimi katoliškimi duhovniki in lajki mora razbiti naj ga stane kar hoče. Naštevati treba zopet svetno duhovščino proti frančiškanom, proti redovni duhovščini, naštevati treba zopet župnika proti župniku, zanetiti treba prepire med katoliškim časopisjem. "Glasilo K. S. K. J., "Amer. Slov. & Edinost" in "Ave Maria" bi se morali zopet prepirati. Boj, boj, prepir, zdražbe treba zasejati med nas in zopet bo Sakser zatiumfiral in se v pest smejal katoliškim "zarukancem," kakor se je že tolikrat, ko je dosegel svoje namene in si potem mencial veselo svoje roke in napravil zabavne večere svojim pomagačem, kakor jih je do sedaj še vselej, ko je dosegel kak svoj uspeh.

Toda, kako doseči ta uspeh danes?

Prepir moram najprej zasejati med "Glasilom" in "A. S. & Ed."

Aha, že vem kako! Rev. Zakrajška sovražijo vsi, njega bom začel vmešavati v ta boj, da bom rekel: Vse, kar "Glasilo" piše, narekuje Rev. Zakrajšek. — To, kar vsakdo ve, da si z Mr. Zupanom nisva bila nikdar zaupna prijatelja in da Mr. Zupan tudi ni tak, ki bi sprejemal kako mojo odredbo, ga ne moti. Namen posvečuje sredstva. Peska v oči. Zupana bo ravno najbolj jezilo, ako mu podtikamo, da je pod Zakrajškovim komando in v tej jezi bo nastopil proti njemu in potem še proti "A. S. & Ed." in razmerje med obema listoma se bo ohladilo.

Potem treba samo kako malenkostno priliko in stara animoznost se bo začela in prvi korak namena je dosežen. Toda "A. S. & Ed." ni več v rokah frančiškanov, da jaz nimam nobene komande pri listu, da ima urednik Jerič sedaj glavno besedo, da sprejme v list, kar on hoče tudi od mene, tudi to ga prav nič ne moti? To prav dobro ve, bolje kakor vsak drugi. Vendar, kaj njemu mar to. Namen zopet posvečuje sredstva.

Duhovščina in lajki sovražijo Rev. Zakrajška. Dobro! porabiti ga hočem za palico, s katero bom nabil "A. S. & Ed." in odpodil bom od tega podjetja katoliške moze in duhovnike, da bo list osamljen. Ko bo pa osamljen, bo zopet nadaljna trenča vzeta k moji končni zmagi.

Dalje: Strašansko ga jeze katoliški shodi, na katerih so katoliški Slovenci naredili usodepolno napako, da niso z vsakega shoda poslali najprej brzojavko udanosti v New York, Sakserju in Glasu Naroda in se mu ne poklonili do "črne zemlje" ter se mu zahvalili za njegovo dosedanje narodno razdiralno delo.

Dobro! Zato pa na delo proti Grdinatu, na boj proti sedanjemu pokretu.

Pa kako? Zopet isto sredstvo! Zakrajška so iz Jednote vrgli, toraj ga tam sovražijo. Delegati so bili na konvenciji itak dovolj naščuvani proti njemu. Dobro! Sedaj nam mora ta Zakrajšek služiti za palico, s katero bomo nabili Grdinata in razbili sedanji složni krasni nastop ameriških katoliških lajkov. Zato je pa začel kričati: Jej, jej, katoliški Slovenci, kako ste vi reveži, kako vas ta pogrebnišček Clevelanda slepi! On je samo podrepanik Zakrajškov, tiste ga, katerega ste vi iz jednote vrgli. Vidite Vi nimate nobene koristi od teh shodov, samo "Koverta" jih ima. Jej jej, pogledajte, kako Vas ta "koverta" izrablja, kako hiti spravljati velikanske dobičke teh shodov. Pogledajte ga, kako bogati v Chicagi, da bo kmalu pol Chicage njegove! Glejte, glejte in pomislite, še avtomobil ima! Vse, vse to ima za Vaš denar, za denar Jednote. In še več bi ga rad. Rešite se, rešite se, drugače gorje Vam! In debele solze padajo temu lisjaku iz oči, tako gniljivo, da je ocean pri New Yorku narastel za celo klatfro samih sočutnih solza do Vas.

To da cela ameriška javnost ve, da Zakrajška, ni Jednota ven vrgla, temveč je izstopil sam prostovoljno in da sedaj Zakrajšek nima pri Jednoti prav nobene besede, da ni bil na nobenem kat. shodu, tudi to ga prav nič ne moti. Kričati treba in peska v oči, samo da bo namen dosežen.

(Dalje sledi.)

RAZNE VESTI.

— Havana, Kuba. — Stavka sladkorne industrije na Kubi se razširja. Stavkokazi delajo pod protekcijo vojaštva v podjetju, katero je last bivšega predsednika Menocala. Vlada je izdala ukaz, da ako se ne bo s stavko prenehalo takoj, bodo izgnani iz države vsi tujezemski delavski agitatorji.

— Georgetown, Del. — Abner Rogers, farmar, je ujel ptiča, kakršnega do slej še nikdo ni videl. Ptič je visok dva čevlja in ima glavo, ki je podobna opici.

— Indianapolis, Ind. — J. Egloff iz Murphysboro, Ill., se je odločil, da bo prenehal z delom v rudniku, kjer je delal celih 72 let. Mož je star 81 let.

— Sioux City, Iowa. — Roparji so razstrelili blagajno Valley Savings banke in odnesli za \$5.000 v vrednostnih papirjih in \$4.500 v gotovini. Predsednik banke, je ko je čul razstrelbo prihitel z revolverjem v roki na lice mesta in pričel takoj streljati, a bilo je že prepozno, roparji so odšli s plenom, ne da bi pustili kako sled.

— Freeport, Ill. — J. B. Wheeler, predsednik lesnega podjetja se je zastrupil. Star je bil 71 let in bolan za neozdravljivo boleznijo.

— Jersey City. — Kakor je bilo poročano o velikem požaru v Jersey City, se naknadno poroča, da je ogenj vpepelil tri bloke in da bo škoda prizadeta na lastnini presegala \$6.000.000. Več gasilcev in civilistov je iskalo pomoči v bolnišnici, ker so bili prevzeti od dima.

— Rochester, N. Y. — Od tukaj poročajo, da je nastala eksplozija treh kotlov kjer so kuhali žganje. Kuharja prepovedane pijače je zasulo med razvaline, od koder so mrtvega izveleli gasilci.

— Cassopolis, Mich. — Mrs. Arthur Johnson, je hotela preizkusiti novo padalno napravo pri svojem letalu in se vrgla iz višine 1000 čevljev iz letala. Naprava se ni odprla, tako je priletela na zemljo z vso močjo in bila na mestu mrtva.

— Washington. — Iz države Maryland, Virginija, Massachusetts in Pennsylvania poročajo o snežnih zametih. Sneg pa le še nima obstanke in se takoj staja ko pride na zemljo.

— Poročajo, da bo solnčni mrk 24. januarja osenčil 100 milj daleč čez severnovzhodno pokrajino Zdr. države. To poročilo je izdal profesor Philip Fox iz opazovalnice v Chicagi, Ill.

— Chicago, Ill. — 25.000.000 dolarjev vrednosti v gotovini, draguljah in vrednostnem papirju se je peljalo v novi dom Washington Park State Bank na 63rd street in Cottage Grove Ave. To selitev katerega je bila v oklopnem avtomobilu je stražila cela stotnica s puškami in strojnimi.

— Chicago, Ill. — Pretečeno nedeljo je bilo v Chicagi aretiranih 400 sumljivih elementov, kar pa le ne straši bandite, ker roparski napadi se vzlic temu množe.

SMALL V ŠKRIPCIIH.

Guverner Len Small zapravlil državni denar, kar bo moral povrniti in sicer nad \$2.000.000.

Springfield, Ill. — Guverner Len Small dolguje državi Illinois nad \$2.000.000, za katere je osleparil državo v času ko je bil državni blagajničar. Poleg drugih je v to sleparijo zapleten tudi Verne Curtis. Dasi je Smallu dokazana sleparija, vendar se ga ne more kaznovati z drugo kaznijo, kakor da povrne denar. Ni pa izključeno, da bi ne bil odstavljen od mesta kot guverner države Ill. V temu slučaju bi potem po zakonu moral prevzeti to mesto predsednik državnega senata, kateri je senator Richard J. Barr iz Jolietu.

Ista usoda kakor Smalla, bo doletela tudi Lieut. Gov. Fred E. Sterlinga, kateri je bil naslednik Smalla, kot blagajničar.

LEOPOLD IN LOEB ZOPET TOŽENA.

Morilca Robert Franka tožena, tožitelj zahteva \$100.000 odškodnine.

Charles Ream, 5217 Dorchester Ave., Chicago, Ill. je vložil tožbo pri okrožnem sodišču proti Leopoldu in Loebu, v kateri zahteva \$100.000 odškodnine. Kakor je že bilo poročano, sta ga pred enim letom napadla in mu prizadajala poškodbe, da je po njegovem zatrdilu za delo nezmožen.

Veseli se je spremenilo v žalost.

St. Louis, Mo. — 76 oseb obojega spola je dobilo povabilo na ples, kateri bi se imel vršiti v neki obcestni hiši v Lake View, v bližini Mitchell, Ill. Veseli parčki so prihajali z avtom, kakor tudi peš, v nadi, da se bo rajalo in veselilo. Takoj pri vrodu v hiši je stal elegantno oblečen človek, kateri je vsakemu posebej pokazal kam ima iti. A namesto "muzike" so bili sprejeti od banditev, kateri so v ta namen najeli gori imenovano hišo. Bilo jih je 18, očitno člani organizirane roparske družbe, ki so plesalčelnje parčke oropali vsega denarja in zlatnine v skupni vrednosti \$10.000. Za slovo so se banditi še polastili avtojev svojih žrtev in jo popihali — neznan kam.

Angleški kralj je pastor.

London. — Malo znano je dejstvo, da je angleški kralj George uradno pripoznan pastorjem anglikanske cerkve. Njegova služba zahteva, da izvaja vsako leto po eno pridigo, za kar dobi letno \$5.00 plače.

Ameriška delavska federacija na potu pod nepristransko zastavo.

El Paso, Tex. — Po porazu La Folletteja, je pričela ameriška delavska federacija na svoji štirinastiridesletni konvenciji s programom, po katerem bo pripeljalo zopet delavstvo pod nepristransko zastavo.

Iz Jugoslavije.

DRŽAVA VEČNE KRIZE JE JUGOSLAVIJA. — RADIČ PORUŠIL PARLAMENTARNO VEČINO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Država večne krize.

Skoraj vsaka država ima kakšen svoj poseben simbol. Amerika ima dolar, Italija polento in makarone, država SHS. pa večno krizo. Enkrat vladna kriza, enkrat parlamentarna kriza, potem zopet denarna in zopet vladna. Mi smo država večne krize.

Sedanjo krizo bi najlože imenovali ustavno krizo. V sedanjih krizi ne gre le za obstoj te ali one vlade ali pa za kakšno posebno parlamentarno večino, ampak gre za jako težaven in resen spor ustavnega značaja.

Parlament je imel vladno večino, pa vlada je morala odstopiti. Parlament bi po ustavi moral z 20. oktobrom začeti delovati pa mora neprosto-voljno počivati. S tem dejstvom je ustava prekršena. Zato je sedanja kriza nekaj več kakor kriza parlamentarnizma, je naravnost ustavna kriza, ker onemogoča parlamentu po ustavi določeno mu dolžnost vršiti.

Odgovornosti za ta neustavni položaj ne pripisujemo neodgovornemu ustavnemu činitelju, ampak onim odgovornim in neodgovornim ljudem, ki so z intrigami ta položaj ustvarili samo da rešijo svojo umazano kožo pred grozečim zakonom proti — korupciji. (Slovenec.)

Radič je vzrok sedanje krize.

V svojih dosedanjih poročilih o poteku krize smo trdili, da obstoji ostra tendenca, da se hrvatsko in slovensko vprašanje reši s silo, ne pa z mirnim sporazumom. Izpeljati to tendenco je bilo težko, kajti obstojala je čvrsta in odločna parlamentarna večina, ki je zastopala ravno nasprotno stališče. Zato so iskali primerno maskiranje. Danes je položaj tak, da to maskiranje ni več potrebno, kajti po seji Radičeve stranke se lahko smatra, da ta vladna večina ne obstoji več; zrušil jo je Radič in na njega pade težka odgovornost.

Razmere pri nas so znane vsemu svetu in pod takimi razmerami je Radič definitivno pokopal vsako kombinacijo vlade srbsko-hrvatsko-slovenskega sporazumnega bloka. Naglasiti se mora še to, da je tak preobrat izvršil Radič v odločilnem trenutku, to je ravno, ko je zmaga parlamentarne večine bila zasigurana in se je kriza pričela reševati v smislu zahtev te parlamentarne večine.

Zanimive vesti.

Volitev župana. V občini Lužarje pri Velikih Laščah je bil izvoljen za župana Fran Andolšek, lesni trgovec na Karlovcu. — Umrl je v Zagrebu arhitekt Viktor Kovačič. Pokojnik si je pridobil velike zasluge za arhitekturni razvoj Zagreba in mestna občina mu je na Mirogaju določila časten pogreb. — Vandalizem. Posurovelost današnjih dni presega že vse meje in celo pokopališčem in grobovom ne prizanaša. Pred

kratkem so neznani zlikovci razbili na grobu viškega pokopališča sliko Oblakove žene. Kaj jim je bila slika na poti, si človek ne more misliti. — Tatvina v Krškem. Pri posestniku V. Siško je prenočeval neki tujec s Hrvatskega. Pripovedoval je, da je pogorelec. Zgodaj zjutraj je pa tujec izginil in gospodar je na žalost ugotovil, da mu je pokradel razne obleke v vrednosti 1975 dinarjev. — Po-begnili ali kaj. Neki moški, ki se je predstavljal kot živinski trgovec, si je pod raznimi pretevezami izposodil v Dolu pri Borovnici od posestnika Albrehta konja in pri mizarju Drobnicu voz. Nakar jo je popihal v Italijo.

IZPRED SODIŠČA.

Skupaj so držali, ko so se spametovali.

Stopili so v sodno dvorano, oče in dva sinova. Molče so poslušali obtožnico, ki pravi: Nekega večera, bilo je že precej pozno, je nastal v njihovem stanovanju strahovit krič, jok in stok. Stepli so se obtoženi med sabo baje radi tega, ker je oče pijanec in je hotel v pijanosti fanta nabiti. Ta dva sta pa pograbila za nože in začel se je boj. Moški so rjuli in kleli, ženske pa so vpile in se jokale. Končno je prišel stražnik, ki je odpeljal vse tri rogovileže na stražnico, kjer so obdržali pa samo starejšega brata, ker je najboljši rogovilil in pa zato, da se ne bi ponovil prepir. Tako obtožnica. Zagovarjala pa se je ta trojica pred sodnikom vse drugače: Brat France je pil v gostilni. Oče je poslal ponj in ko se je vrnil, si je hotel užaljeni brat najprej prerezati s britvijo vrat, češ da mu ne puste nobenega veselja na svetu. Ko sta mu strgala oče in brat britev iz rok, pa je potegnil fant žepni nož in zopet se je vnel boj. Ko sta mu še tega vzela, je pobeignil ponesrečeni samomorilec na dvorišče. (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bančkami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali na željeno pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 7.85
1,000 — Din	\$ 15.35
2,500 — Din	\$ 38.25
5,000 — Din	\$ 76.00
10,000 — Din	\$151.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1,000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. / nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke na hitro po cenah onega dne, ko se sprejemajo denar.

POLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SIER PO POSTI KAKOR TUDI BRZOKOVNO.

Vse pošiljke naplova na SLO-VENSKO BANJO ZAKRAJŠEK & CHICAGO 70-9th AVE. NEW YORK CITY

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914. Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
 Telephone: Canal 0098.

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROŽNINA: Za Zedinjene države za celo leto\$4.00
 Za Zedinjene države za pol leta\$2.00
 Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto\$4.75
 Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta\$2.50

SUBSCRIPTION: For United States per year\$4.00
 For United States per half year\$2.00
 For Chicago, Canada and Europe per year\$4.75
 For Chicago, Canada and Europe per half year\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

Pridobivajte novega članstva KSKJ.!

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota je razpisala pred par tedni kampanjo za nabiranje novega članstva. V tem letu, ko slavimo tridesetletnico njenega obstanka, njenega za narod tako koristnega in važnega delovanja ne smemo držati križem naših rok. Pač pa moramo na delo vsi, kolikor nas je, da se doseže in pridobi naši materi K. S. K. J. to, zakar je te dni zaprosila nas njene člane in članice.

Njena prošnja je 1000 novih članov in članic za odrasli oddelek in za mladinski oddelek toliko, da bo štel 10.000 novih članov, kar je pridobiti okrog 1900 otrok v ta oddelek.

Dragi rojaki, ta prošnja je pri velikemu članstvu tako malenkostna, da se jo lahko izpolni, če gre na delo izmed članstva komaj vsak ta trinajsti in pridobi vsak samo enega novega člana. pa se to lahko doseže. Ako pa gre vse članstvo na delo, tedaj mora biti tako delo kronano z najsijajnejšim vspehom.

Pa ne samo to, mi Slovenci imamo po Ameriki še veliko takih precej velikih naselbin, kjer naših lokalnih društev še ni. Člani, ki morda živijo v takih, ali morda blizu takih naselbin, naj v tem času take naselbine obiščejo. Nagovorite ljudi za K. S. K. Jednoto. Nagovarjajte jih, da si ustanove lastno lokalno društvo in ga priklopijo h K. S. K. Jednoti. To delo ni tako težko, kakor si morda navadni člani predstavljajo. Kdor vseh stvari dobro ne razume, naj piše na glavni urad, kateri mu bo rade volje poslal vse potrebne informacije za ustanovitev novega društva. Tako bo šel potem lahko na delo in vspešno dosegel svoj namen.

V tem letu se je samo v okolici Chicage ustanovilo okoli pet novih društev. To zaslugo je pripisovati dvema vnetima članoma K. S. K. J. To je dokaz, koliko bi se doseglo, ako bi v vsaki kaki večji naselbini imeli kakih par tako navdušenih članov, ki bi šli s takim navdušenjem na delo.

Takih pripravnih naselbin imamo ravno v državi Pennsylvaniji brez števila. Tudi v državi Ohio jih je več. Treba je samo na delo, pridobiti par prijateljev pa je društvo ustanovljeno. Rojaki vsaka stvar potrebuje in zahteva svojega dela in truda. Če se bomo dela in žrtvovanja bali, potem bomo vedno tam, kjer smo.

Zato pa članstvo K. S. K. J. na noge, vsi brez izjeme pojdemo z vso resnobo na delo za pridobivanje novega članstva v K. S. K. J. in za ustanavljanje novih društev za K. S. K. Jednoto!

Katoliško društvo je blagoslov božji za vsako slovensko župnijo v Ameriki. Kolikor več katoliških društev župnija ima, tem več dobrih faranov ima!

Rosegger — Jos. Volc:

OTROK BOŽJI.

(Dalje.)

"To bi bilo že vse prav," de mati, "ko bi imel le nočno srajčko s seboj!"

"Nočno srajčko jaz lahko vzamem," se nasmehlja župnik, "in moja služkinja mu bo že tudi postregla, da bo prav; ničesar mu ne bo manjkalo."

"To me tudi ne skrbi," odgovori mati, "da le jutri pravočasno pride domov."

"Ljuba žena," pravi župnik, "potem ko se je zložno vsovel k mizi. 'Ker že ravno govoriva o tem — saj nisem kar slučajno prišel gor — jaz mislim, Franceka morate dati meni.'"

"Kako to?" vpraša šivilja in debelo pogleda.

"Odkar je cerkvenikov pomočnik izostal iz šole in domala, nam manjka mašni strežnik. Francek je pa tako pripraven, uren in pobožnega srca. Pustite ga, naj bo angel ob božjem altarju!"

Mati je molčala.

"Tistih par latinskih molitvic," nadaljuje župnik, "že zna. Kake pol urice prej bo moral vstati kot po navadi, pa lahko tudi v župnišču dolprenoči. Od vsake maše bo dobil dva krajcarja, ob nedeljah in praznikih pa štiri, celo leto je že nekaj. In kdo ve, če ga še kam naprej ne spravimo; učitelj pravi, da je najbolj talentiran v celem oddeku."

Če zasluži kaka slovenska podporna organizacija v Ameriki ime mati, tedaj zasluži to lepo ime v polnem pomenu besede najbolj naša katoliška podporna organizacija K. S. K. Jednota, ki je tekom svojega obstanka izplačala že nad \$2,080,000.00 smrtninskih podpor slovenskim vdovam in sirotam! Zato agitirajmo za njo!

Joliet, Ill.

Cenjeno uredništvo: —
 Prosim za mali prostorček v našem priljubljenem listu. Za sporočati imam, da sta stopila v zakonski stan 11. novembra ženin Jožef Zamej z nevesto Mary Videtič. Poročili so jih naš č. g. župnik John Plevnik s peto sv. mašo za svate. Ženinov tovariš je bil naš fant od fare Mr. Paul Laurich bančni uradnik od Joliet National Bank. Nevestina tovarišica pa je bila Miss Karolina Čulik sestrična nevestina. Ženin je doma iz fare Podlipa nad Ljubljano. Nevesta pa ima stariše v Hesperia, Mich. na kmetiji. V Jolietu imata oba veliko sorodnikov in prijateljev. Bog njima daj mnogo srečnih in veselih let v zakonskem stanu!

Marko Bluth stari oče.

San Francisco, Calif.

Iz pota. — Iz države Washingtona, odkjer sem Vam poročal zadnjič sem se obrnil proti jugu. Nekaj dni sem se mudil v državi Oregon, kjer sem obiskal nekateri naselbine in naše rojake. Opravi sem povsod prav dobro in naš list je pridobil nove naročnike povsod. V Oregon City je nekaj naših ljudi, kakor tudi v Portland, le hudo so raztrešeni in jih je težko obiskati.

Država Oregon je precej obširna država, a ni posebno obljubena. Vzhodno od Cascade Ranga so le bolj pusti nje. Bolj na gosto so ljudje naseljeni na zapadni strani Ranga po nižavi, ki se steza do pacifiške obale in pa severna stran ob meji države Washington je precej obljubena, dasi seveda tudi ne preveč. Prebivalstvo vse države šteje okrog 783.389 duš tako leta 1920. sedaj najbrže malo več. Morske obale ima Oregon ob pacifiškem morju okrog 330 milj. V državi je dobro razvita lesna industrija. Proizvajanje timberjev in drugega lesa tvori glavne baze v gorovju Cascade Ranga. Njeno gozdovje je silno obširno, kakor sem čul ima v sedanjem času država Oregon največ stoječega še rastočega lesa izmed vseh drugih držav v Uniji. Drugo mesto zavzema poljedelstvo in vrtnarstvo. Predvsem najbolj vsepa sadjereja na zapadni strani Cascade Rancev, kjer je podnebje za sadjerejo, kakor nalašč.

Začetkom meseca novembra sem polagoma prišel iz Oregona v državo Kalifornijo. Vožnja iz Oregona v San Francisco je bila dolga okrog 40 ur. Na poti smo doživeli na nekem križišču še železniško nesrečo. Naš vlak je zadel v avtomobil in tri osebe so bile na mestu mrtve. Ta nezgoda je povzročila vlaku 5 ur zamude. Kolikor bolj je naš vlak prodiral proti jugu, toliko topleje vreme je prihajalo. Tukaj je prijazno in jako gorko, ker morda doma v Chicagi gotovo ni. Preko lepih zelenih nasadov, krasnih drevoredov smo se vozili po Kaliforniji. Kako je to vse krasno in sistematično urejeno. Ta dežela, ki daje vsem drugim državam toliko sadja, zlasti grozdja je vredna vsega občudovanja. Vinograd za vinogradom se ti umiče izpred oči, a vedno novi prihajajo pred oči. Lahko se voziš ure in ure pa ne vidiš drugega, kakor vinograde lepe nasade in lepa polja. Kalifornija, ne imenuješ se zastonj "The Golden Flower of America," kakor te imenujejo Amerikanci.

Država Kalifornija je jako obsežna in ena izmed največjih držav, v kolikor se tiče ozemlja. Meri nekako 158.297 kvadratnih milj površine. Njeno prebivalstvo šteje 3.432.800 duš. Meščanskega prebivalstva je nekako 32 odstotkov. Podoželsko prebivalstvo pa šteje 68 odstotkov.

Država Kalifornija je bila odkrita najprvo po Špancih in sicer leta 1542. Angleži so prišli v Kalifornijo 37 let pozneje za Španci, nekako l. 1579. Meksika je Kalifornijo prisvojila leta 1822. Po posebni pogodbi pa jo je Meksika leta 1848. odstopila Združenim državam. V Unijo Združenih držav pa je bila sprejeta leta 1850. To sem gredoč nekoliko omenil o obeh državah, ker vem, da čitatelji radi čitajo take podatke.

Ko pišem te vrstice se mudim v slovenski naselbini v San Francisco. Mesto je jako lepo in šteje nekako blizu 600.000 prebivalcev. Prometa v tem mestu je silno veliko. Ravno nedelja je bila, ko sem došel v to naselbino. Zglasil sem se takoj pri znani dobri družini Mr. Petrika, kjer so me takoj gostoljubno postregli, zakar se jim najpristrčneje zahvaljujem.

Nato sva se podala z Mr. Petrikom h slovenskemu g. župniku Rev. Father Francišku Turku, ki tukaj daleč proč od vzhoda oskrbuje slovenske rojake. Rev. Father Turk je človek jako prijaznega in priljubljenega značaja. Rojaki ga ljubijo in kjer-

koli je slišal pogovor o Fatheru, vsakdo ga je pohvalil, kar je zelo lepo za naselbino. Vidi se, da tu ima svoj dom slova in edinost med tem ljudstvom, zato lepo napredujejo v vseh ozirih. Prihodnjo nedeljo pa je g. župnik s svojim krepkim in jednatim govorom priporočal katoliški tisek. Faranom je resno in globoko premišljeno pojasnil, kaj pomeni za naše družine, za naše domove slabo protiverško časopisje. Zato sem imel tudi v tej najdaljni zapadni slovenski naselbini dokaj lep vspeh. Cela vrsta novih naročnikov na list Amerikanski Slovenec in Edinost je jasni dokaz vspeha. Po geslu č. g. župnika: "v vsako hišo katoliški list," so se ravnanli tukajšnji rojaki in zato bo odslej naš list redno obiskoval skoro vsako slovensko hišo v tej naselbini. Zato hvala Vam č. g. župnik, za krasne Vaše zlate besede, za nasvete in sploh vso Vašo veliko iskreno pomoč. Uverjeni bodite, da katoliško časopisje Vam bo pomagalo pri Vašem delovanju za versko ohranitev med našim narodom v Vaši naselbini. Bog Vam plačaj!

Prenočeval sem pa pri družini Mr. Bobena, ki so mi postregli s prevozom koledarjev, katerih sem zelo veliko prodal v tej naselbini. Nekaj dni sem bival tudi pri dobri družini Mr. in Mrs. Cesar, kjer sem užival njih gostoljubnost. Mr. Cesar se je veliko trudil z menoj, da sva obšla vsako hišo in tako pridobila kar največ novih naročnikov, zakar mu bodi izrečena na tem mestu najiskrenejša zahvala, kakor tudi njegovi soprogi za postrežbo in prijaznost. Bog in Marija naj Vam vse stotero povrne.

Ob mojem odhodu so mi vsi obljubili, da bodo sedaj še sami zvesto agitirali za katoliško časopisje, za katerega so vsi zelo vneti. Še enkrat vsem posameznikom, najlepša hvala. Iskrena hvala tudi vsem rojakom slovenske naselbine v San Francisco, za prijazne sprejemne za naklonjenost katoliškemu časopisju in najbolj pa seveda moram zahvaliti številne nove naročnike, kateri upam, da bodo ostali naši zvesti stalni naročniki in čitatelji naših lepih listov!

Ravno te dni je zadela vrlega rojaka Mr. Bobena bolezen na slepem črevesu in moral je takoj v bolnico, kjer se je moral podvreči operaciji na slepiču. Nahaja se v opasnem stanju, vendar upati je, da bo bolezen premagal in da mu bo operacija rešila življenje, kar ljubi Bog daj dobremu rojaku!

Iskren pozdrav vsem!

Leo Mladich, pot. zastop.

Chicago, Ill.

— Članstvu društva sv. Štefana I, K. S. K. J. —

Kakor je bilo včeraj poročano v A. S. & Ed., se je smrtno ponesrečil naš sobrat Frank Mravlja. Ker je bil naš pokojni sobrat Frank Mravlja za naše društvo zelo delaven, je naša dolžnost, da mu dostojno izkažemo zadnjo čast.

mali svoji materi marsikaj čudnega. Da mu je gospod kaplan nekoč razložil sveto mašo, in danes je on Francek, videl pri povzdigovanju, kako je padla dol s križa Kristusovega svetla krvava kaplja v kelih, ki ga je dvignil gospod župnik. In pri "Agnus Dei" da je slišal ječati rajnega Grdina v vicah, tedaj je iz keliha padla kaplja krvi nanj in Grdina je zavzdihnil: "Bog povrni, zdaj je pa dobro!" Mati je sklenila roke in kriknila: "Otrok, kaj pa je s teboj!" Da bi ga spravila na druge misli, ga je vprašala po krajcarjih, ki si jih je danes zaslužil pri svetem opravilu. Francek je pa dvignil mali dlani z razkrcenimi prsti in rekel: "Jih nimam več!"

(Dalje prihodnj.)

Vabite se torej vsi člani društva Sv. Štefana, da pridete moliti ob rakvi pokojnega, v torek ali sredo zvečer. Kdor ne dela, se prosi, da ostane tam čez noč. On leži na domu, 1840 West 22nd Place, zgoraj.

Pogreb pokojnega bo v četrtek, dne 20. novembra, ob 9. uri dopolne.

Odbor.

Chicago, Ill.

— Cerkevni bazar za korist cerkve sv. Štefana bo zaključen prihodnjo nedeljo zvečer. Vspeh bo prav tak, kakoršnega si farani sami želijo. T. j. kakor se bodo farani bazarja udeleževali, tak bo vspeh. Bazar je pod vodstvom spretnega odbora, ki je letos jako lepo bazar priredil. Odbor zasluži vse pohvale za svoj trud in zanimanje za dobro stvar. Odbor je svojo nalogo rešil v polni meri, kakor je spoznal po mnenju faranov za najboljše. Druga naloga se bo morala pa rešiti po nas faranah. Ako jo bomo tudi tako v polni meri rešili, kakor je odbor svojo, bo pokazal konec bazarja. Dober vspeh bo najboljšje spricevalo za nas farane. Slab vspeh, bo slabo spricevalo za farane. Vspeh bazarja bo nekako merilo, ki bo pokazalo, koliko je nam chikaškim Slovincem na tem, da se doseže nadaljevanje naše prepotrebne šole in da dobimo lastno za vse potrebe odgovarjajočo dvorano.

Cast onim, ki so doslej že posetili bazar in od svoje strani pripomogli, da se je doseglo kolikor se je. Prihodnjo soboto in nedeljo večer sta zadnja dva večera našega bazarja. Pokažimo se te dva večera prav vsi in pomagajmo, da se doseže za bazarjem najsijajnejši vspeh!

— Na 26. in 27. novembra zvečer priredi društvo Marije Pomagaj, šte. 78, K. S. K. Jednote zanimivo slovensko igro "Miklovo Zalo" v korist slov. šole in kolegija sv. Frančiška. "Miklova Zala" je za slovenske odre nekaj izvanrednega, katero je priredil poznani Sketovji povesti g. M. Bajuk. Ta zanimiva igra je deloma podobna igri "Turški Križ" seveda s popolnoma drugo vsebino in drugim pomenom. Lahko se pa reče, da Miklova Zala je nekaj posebnega. Kjerkoli so jo še vpriporili so jo še vedno ponovili, ker v resnici nudi tistih slovenskemu ljudstvu priljubljenih prizorov, kakoršnih je le malo najti v drugih narodnih igrah. Kot se čuje so vloge tudi v najboljših zanesljivih rokah naših vrlih igralcev in igralic, ki nam dajejo jamstvo z igranjem v preteklosti za najboljšo in zadovoljivo uprizoritev. Torej rojaki ne pozabite na Miklovo Zalo. Pripeljite seboj svoje prijatelje in znanca, da vidijo to krasno igro na našem odru!

— Društvo sv. Alojzija, št. 47 K. S. K. J. priredi v nedeljo dne 11. januarja 1925. Maškaradno veselico s plesom.

— Društvo sv. Štefana šte. 1, K. S. K. J. pa priredi svojo veselico v nedeljo dne 8. februarja 1925. v korist svoje blagajne. Bratska društva naj vzamejo ta naznanila na znanje.

— Vsled spreminjajočega se vremena je zadnje dni več ljudi obolelo na prehladu. Društvene bolniške tajnike prosimo, če jim ni v nadlego, da naj nam od časa do časa sporoče imena bolnih rojakov, katere bomo objavili v listu. Na ta način zvedo prijatelji in znanci in pridejo bolne rojake obiskati, kar jim je v veliko tolažbo.

— Župnik cerkve sv. Štefana Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. je odšel te dni v West Virginijo in Pennsylvanijo, kjer bo vodil več misijonov.

— V Chicagi je otvoril pred par tedni odvetniško pisarno (Dalje na 3. strani.)

Socialna Razmotrivanja

O ZASEBNI LASTNINI. (Dalje.)

Nasprotno, mnogo bolj potrebno in praktično pomembno je to, da se zasebna lastnina ter pravice, ki izvirajo iz nje, uredijo ter po potrebi omejijo tako, da jih ne bo mogel nihče izrabljati sebi v prid, ne da bi se oziral na škodo, ki jo mora družba zaradi tega trpeti. Važno je posebno tudi to, da se prizna in praktično uveljavi načelo, da so z zasebno lastnino, zlasti kadar presega gotove meje, združene tudi resnične družabne dolžnosti. To velja povdarjati, utemeljevati in razlagati, namesto, da izgubljam čas z nepotrebnimi in brezpredmetnimi dolžovanjem "dolžnosti" do zasebne lasti. Zakaj, zaradi te dolžnosti same na sebi ne bo noben siromak niti za las pridobil in število nemaničev se ne bo zmanjšalo. Pač pa se bo omejilo in skrčilo, če zasebno lastnino po obsegu in njenih pravicah primerno omejimo povsod tam, kjer se je predaleč razrastla na škodo družbe. To mora biti naša naloga in naš cilj.

III. PROTI SOCIALIZACIJI!

"Nasplošno moramo z etičnega stališča odklanjati tendenco socializacije." (Dr. Ujčič. Vzajemnost št. 11, 12 str. 117, letnik 1922.)

O socializaciji že tretjič, oziroma četrtič pišem. Prvič sem precej obširno obdelal to vprašanje v svojih "Progmatičnih mislih" v Narod. Gospodarju št. 2 in 3, letnik 1920. Ta del te svoje razprave sem kasneje nekoliko izpopolnjeno ponatisnil v knjižnici "Odlomki socialnega vprašanja" (1921.) Letos sem zopet priobčil v Narodnem Gospodarju št. 4 in 5 precej obširno razpravo o socializaciji in združništvu.

Ker si laskam, da mora biti že po vsem tem, kar sem samo jaz o vprašanju socializacije doslej napisal, vsakemu, ki se hoče o tem poučiti, vsaj v glavnih potezih jasno, kaj je prav zaprav na celi tej stvari, ne bi na tem mestu o tem napisal niti vrstice, da me gorenja dr. Ujčičeva trditev s svojo "utemeljitvijo" naravnost ne sili k temu.

Povdariti moram namreč takoj od začetka, da ni vseeno, kdo in kje nekaj trdi. Sodba vseučil, profesorja moralke n. pr., s katero odkloni

kako moderno socialno zahtevo, v tem slučaju socializacijo, ima, kakor sem že v uvodu omenil, priobčena poleg tega v stanovskem glasilu duhovščine, ki lajiku navadno ne pride v roke in torej ni takoj izpostavljena kritiki, več ali manj avtoritativen značaj. Duhovščina, zlasti ona v dušnem pastirstvu, je v današnjih razmerah takorekto prisiljena sprejeti kot resnico, kar čita o takih in podobnih vprašanjih v svojem glasilu, zlasti če izide kaj takega izpod priznanega znanstvenega peresa. Zmota, razširjena na ta način, se da le težko popraviti. Zato pa se mi zdi, da lahko opravičeno zahtevamo od avtorja, ki piše pod takimi okolnostmi, naj bo v svojih izjavanjih tembolj oprezen in objektivni.

Sedaj pa preidimo k stvari. Najprej naj mi bo dovoljeno še enkrat kolikor mogoče kratko povdariti, kaj spada k bistvu socializacije.

Dvoje je za socializacijo neobhodno potrebno: Prvič, važna ter za družbo v celoti pomembna produkcijska sredstva n. pr. tovarne, rudniki itd. morajo preiti iz zasebne lasti poedincev ali zasebnokapitalističnih družb v last širših družabnih krogov, predvsem vseh tistih, ki so na takih podjetjih neposredno zainteresirani. Lastniki podružabljenih (socializiranih) produkcijskih sredstev in podjetij bi torej v prvi vrsti bili: a) kot predstavniki producentov delavski sindikati (strokovne organizacije delavstva po podjetjih in strokah) ter razne produktivne zadruge, b) kot zastopniki konsumentov pa poleg konsumnih zadrug zlasti tudi občine, dežele in država.

Kakor je ta prehod podjetij iz privatnih kapitalističnih rok v last in oblast navedenih organizacij, oziroma političnih korporacij važen in pomemben, ne po meni sam zase, vendar le ne niti iz daleka prave socializacije.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje s 2. strani.)
naš rojak Mr. E. J. Juvancić, ki je dovršil študij svoje pravne študije na univerzi in postal doktor prava. Pisarno ima na Ashland in 51 cesti. Ker je Mr. Juvancić naš dober prijatelj je nam obljubil, da je pripravljen ustreči raznim strankam v naši naselbini, kadar bi potrebovali odvetniške pomoči ali nasvetov s tem, da bo prišel rade volje gotove večere v naš urad za-sliševati stranke. To je nov napredek za našo naselbino!

Cleveland, Ohio.

— Novice iz Šentlovrenške fare.

Prvič od kar obstoji župnija sv. Lovrenca smo obhajali 40-urno pobožnost natančno po predpisih. Saj je pa to tudi prvič, da imamo tako priprave in lične prostore. Naša kapela je primerno prostorna in tako je bilo mogoče imeti lepo procesijo. Pred altarcem je bilo pri sklepu, nič manj ko 13 duhovnikov. Vse je bilo v lepem redu in pobožnost sama je bila krasna in brezdvomno najbolje obiskana od vseh prejšnjih. Vse govore je imel Very Rev. Hugo Bren iz Chicage. Njegovi govori so bili vsi jasni in dobro vtemeljeni. Kar dela njegove govore polne zanimivosti so pogoste slike iz življenja, s katerimi pojasnjuje resnice, katere obdeluje. Spovedi in sv. obhajil je bilo lepo število. Posebno pa so se jako dobro odzvali tudi možje in fantje. Prepričani smo, da bo ta pobožnost po prizadevanju Rev. Hugona in blagoslovom božjem obrodila mnogi sad. Tudi oni, ki so ostali doma in se za ves ta čas milosti niso zmenili, bodo od žarkov odsevajočih od sv. Eucharistije mogoče nekoliko ogreti. Več kakor smo storili zanje ne moremo storiti. Celo neskončno dobri in usmiljeni Bog, ne primora nobenega, s silo k mizi Gospodovi, ampak da človeku prosto voljo, katero marsikateri rabi v svojo večno pogubo. "Gospod je pripravil večerjo, pa povabljeni niso hoteli priti" in končno je bil prisiljen izreči strašno obsodbo. "Nobeden povabljenih ne bo okusil moje večerje."

Saj vemo, kaj je ta večerja in kaj pomeni biti izključen za večno od nje. To naj oni pomislijo dobro, ki so ves čas 40-urne pobožnosti z drugimi opravki preživeli. Kdor poleg kruha lakote umira, zasluži, da umre. Te zadnje besede sem pisal, dobro vedoč, da je poleg mnogobrojnega števila dobrih in za dušo skrbnih faranov, vendar še precejšnje število onih, ki smatrajo za svojo dolžnost do Boga in do neumrjoče duše s tem storjeno, da grejo — mogoče samo ob Velikonoči k zakramentom, k'maši pa še celo o Božiču, "O ja, to pa, k'maši pa vsak Božič," se je nekoč hvalil eden teh pred menoj v tonu iz katerega se je spoznalo, da je hotel reči, jaz sem vesten katoličan!

— Narava gre k svojemu zimskemu počitku in s seboj pobere marsikatega. Pred kratkém je moral dati slovo svoji družini hišni oče in mož, Jos. Škul. Pri delu v klavnicu je bil ranjen na želodcu od mladega bika, kateri ga je tako močno sunil, da je predrl Škulu želodec. Bolehal je dalj časa in končno takoj po operaciji umrl.

— Zadnje sredo je bila pokopana Mary Turk, katera je bila že dve leti v hiralnici. Oče ji je umrl pred tremi meseci, mati pa dve leti nazaj. Mary je bila stara 12 let. Šolarji so jo spremili k zadnjemu počitku.

— Družino Anton Ponikvar je zadela huda žalost, ko jim je po zelo kratki boleznii umrl enoletni sinček Edward. Ma-

Edward je bil jako brihtni šolske stole, kateri se niso dale in v njih življenja. Leta pred kratkém je priredil dobro znani naš rojak John Grdina eno strašansko coprnijo. Mi bi ga mogoče še nebi aranžirali pa nam je povedal nekdo, da ta kerle kar po zraku denar lovi. Letos pa ne bo bazarja, zato smo si pa mislili, dajmo Grdinatu že kaj takega kar ima rad, in on nam bo nalovil vsaj par taužentov za naše

— Nekaj izvanrednega se pripravlja za 30. novembra za naš narod tukaj. Tisti dan zvečer bo priredil dobro znani naš rojak John Grdina eno strašansko coprnijo. Mi bi ga mogoče še nebi aranžirali pa nam je povedal nekdo, da ta kerle kar po zraku denar lovi. Letos pa ne bo bazarja, zato smo si pa mislili, dajmo Grdinatu že kaj takega kar ima rad, in on nam bo nalovil vsaj par taužentov za naše

ko se naredi iz vode vino, kar bi jako prav hodilo sedaj, ko je grozdje drago — ta naj pride in naj se nauči pa ga bo lahko zmeraj srkal. Če kedo nima sreče pri lovu na zajce, naj pride in bo videl, kako se riž v zajca naredi. Danes je obleka draga. Orajt! Pridite in naučite se, kako se obleka iz klobuka vlačí, kar kateri potrebuje. Pa še veliko drugega. Petje bo omamljivo! Vse bo fajn! Vsi pridite!

Poročevalec.

Nasveti za Božična darila

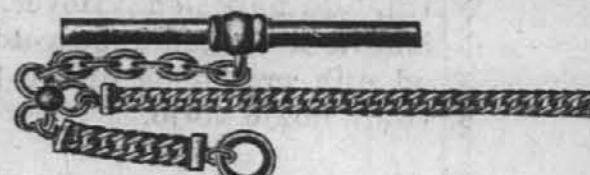
Pod tem naslovom bomo na tem mestu priobčevali nasvete za lepa in koristna božična darila, vsaki dan nekaj drugega. Marsikdo si namreč beli glavo, s čim bi razveselil svoje drage, pa mu ne pride nič primerne na misel. Zato pridno zasledujte te nasvete in prepričani smo, da bo nekaj primerne za vsakogar. Pošljite nam svoje naročilo pravočasno.

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

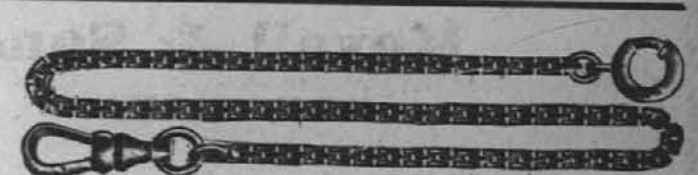

ŠE EN TEDEN

Slovenci katoličani! Še teden dni in zaključila se bo kampanja za katoliški dnevnik. Veliko jih je storilo svojo dolžnost že prvi mesec kampanje, toda marsikateri še morda ni nič storil v ta namen. Toda dragi naročniki poklicani ste vsi, da vsakdo izmed nas stori nekaj za katoliški list, da postane s prihodnjim letom dnevnik. Zapomnite se, da vsa stvar zavisi samo od Vašega zanimanja za list. Če Vi hočete katoliški dnevnik, tedaj na delo za novimi naročniki in poslužite se lepih nagrad. Pomnite pa tudi, da Zahvalni dan 27. november je pred durmi in da je treba na delo takoj, če hočemo, da bomo dobili katoliški dnevnik!

šte. 1.

šte. 2.

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV DOBITE:
KRASNO ZLATO VERIŽICO

Ki je jamčena. Ko boste poslali nove naročnike zapišite šte. one verižice, katero želite. Kraska zlata verižica je velik dar za samo tri nove naročnike. Zato pojdite takoj na delo in dobite si to lepo nagrado!

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE DOBITE:

BRIVSKO ORODJE

(BARBER OUTFIT)

Komu ne pride prav, dober stroček za rezanje las? Zlasti na farmah in po kempah jih rabite. Prav tako škarje, česalnik in drugo. Pa tudi v vsaki hiši v mestu ali na deželi se večkrat rabi tako orodje. Samo dva naročnika pridobite za "Amerikanskega Slovence in Edinost" pa Vam bomo poslali to nagrado. Hajd na delo, da boste deležni te nagrade.

ZA ENEGA CELOLETNEGA ALI DVA POL-LETNA NOVA NAROČNIKA DOBITE ENO IZMED SLEDEČIH TREH NAGRAD:

RADIO APARAT SAM (brez slušala)

Praktičen radio aparat, ki ga vidite na sliki brez slušala za na glavo. Aparat sprejema v krogu 25. milj od razpošiljalne postaje. Krasken dar za enega naročnika!

ROŽNIVENEC

Ki je pozlačen in je jako krasken dar, ki bo Vas spominjal na to kampanjo za katoliški list A. S. in Edinost.

DENARNICO (Pocket Book)

narejen iz usnja in je jako pripraven za moše. Je za bankovce in drobiž.

Samo enega naročnika pa ga imate!

Ko boste poslali naročnike omenite v pismu, katero izmed teh nagrad hočete.

NAROČITE LIST "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST" Vašim domačim v stari kraj. Veliko veselje jim boste naredili ako jim naročite list. Tudi za take naročnike pošljemo nagrade. Poslužite se jih! Idite na delo za KATOLIŠKI DNEVNIK!

Amerikanski Slovenec in Edinost
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

ZA BOŽIČ

si vsaka hiša preskrbi jaslice. Božično drevesce brez božjega deteta je, kakor hiša brez prebivalcev — mrtva.

Na razpolago imamo papirnate jaslice:

velikost: 3 1/2 inch	 \$.05
" 6 inch	 \$.25
" 9 1/2 inch	 \$.50
" 12 inch	 \$ 1.00
special 13 inch	 \$ 1.50
posebno krasken izdel.	 \$ 2.50

Stojetoe figure: št. 1, mala skupina	 \$ 2.75
" " št. 2, srednja velikost	 \$ 5.00
" " št. 3, velika skupina	 \$ 9.00

Božične razglednice dvoje vrste:

- importirane iz starega kraja s slovenskim napisom,
- in svete podobe brez napisa ali angleški napis cena ducatu 30c., 100 razglednic \$2.00.

Naročilu je treba pridejati potrebno svoto, poštnina je že všteta.

NAROČILA NASLOVITE NA:

TVRDKO EDINOST,
1849 — West 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 6516.

SLOVENCII!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagu slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKE FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St.

CHICAGO.

Pozor Evelethčani!

V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za moše, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!

Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenosti!
E. RESMAN
SLOVENSKE TRGOVINE S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

Kneinja pa je pretakala grenke solze, ponižana in nesrečna kakor še nikdar. Na nizkem stolcu pri njenih nogah je sedela mlada komornica Helena; zakrivala si je z rokami obraz in ihtela za svojim možem, ki je bil umrl za knejino v sovražnem taboru.

Tam pa so se posvetovali v Vitovčevem šotoru rešeni junaki. Da bi se posebno veselili, ni bilo videti. Najveselejšega izmed njih, Ostrovharja, je bila minula vsa mladeniška prešernost. Zdelo se mu je, da se je postaral za dvajset let; in hladno je premišljeval, kaj storiti, če napove Vitovec knejnji boj. Sklenil je, da se odtegne v takem slučaju; saj mu je že nekako presedala vojna sploh. Trezno je bilo mišljenje tudi tovarišev. Mirno je narisal Vitovec v glavnih potezah položaj; a preden se je pričelo razgovarjanje, se je začul odzunaj prepir. Stražnik je branil vstopiti prišlec, ki je hotel po vsej sili govoriti z Vitovcem. Znan glas je zaklical ime poveljnika.

"To je moj brat," je dejal Ostrovhar in skočil pokoncu. Za njim je šel iz šotora Vitovec in zunaj sta pozdravljala oba gornjegrajskega opata.

"Kako prihajaš ti sem?" se je čudil brat.

"Jaz? Naravnost iz samostana."

"Ali ni več obkoljen?"

"Nič več. Včeraj ga je vzel Lambergar."

"Kako je to možno!" je vzkliknil Vitovec, ki je dobro razumel pogled, ki ga je uprl vanj Ostrovhar. "Taka trdnjava! tako preskrbljena!"

"To mi je še uganka," je dejal oni. "A da smo bili prodani, to je gotovo. Toda, kar je, to je; in, gospod Vitovec, dosedaj sem jaz Vas poslušal, sedaj pa poslušajte Vi mene." Sedel je častljivi mož v njih sredo, in ko se je bil spominjal najvažnejših dogodkov po smrti rajnega grofa, je opozoril na čudno nesrečo, ki jih vedno preganja, tako da jim izpodletajo najbistroumnejši naklepi. "Meni je stvar jasna," je dejal resno. "Bog se bori na cesarjevi strani, in proti takemu zavezniku so vse naše sile prazne. Kaj nam preostaja ko vdati se cesarju in prositi ga oduščanja?"

Ostrovhar je prikimaval in dostavil, da njemu to ne bo de pomagalo. "Se spomladi se mi je zagrozilo," je dejal, "da pride dan plačila. Kako bi ga mogel jaz prositi!"

"Tudi treba ne bode," je opomnil samozavestno Vitovec. "Kaj bi se poniževali pred cesarjem, ko smo mi ugnali njega, ne on nas! A čez knejino storimo križ; ona je dogospodovala. Naš vladar bodi kralj Ladislav, nečak rajnega grofa."

"Vrlo dobro!" se je razveselil Jošt. "Iznajdljiv človek si ti, Vitovec; in če ti izpodleti en naklep, imaš dva druga pri rokah."

Vitovec se je nasmehnil prijatelju nekako tako, kakor lisjak kislemu grozdju, in vprašal Ostrovharja, kaj da me-

ni on. Ta je pritrdil predlogu, a pristavil, da se ne bode boril proti knejnji.

"To ni prava pot, prijatelji!" je svaril prelat. "Zgrešili smo jo bili takrat, ko smo se uprli postavnemu nasledniku celjskih grofov. Da smo se potegnili za vdovo Katarino, za to smo imeli še blagih povodov. A kar se je zgodilo pozneje, to je bilo vse napačno, in Bog je že razsodil."

"Ne zamerite, gospod prelat," se je oglasil Vitovec, "da Vam ugovarjam. Jaz sem bil vedno tega mnenja, da se le malodušni ljudje povsod tolažijo z božjo razsodbo. Kadar jim kaj izpodleti, se jim zazdi, da je božja volja tako, in ta misel ugaja njih lenobi prav posebno, ker jim jo opravičuje ter jih rešuje nadaljnjih naporov. Tako se rado dogaja, da so najpobožnejši ljudje za resne opravke najnesposobnejši. Zanašajo se le na Boga, nase nič; in molitev jim ugaja bolj od dela. Kadar je treba nagle odločbe, pričakujejo višjega navdahnjenja, dokler jih ne zasači sovražnik. Nezgoditi jim je pa potem zopet božja kazen in ne posledica svoje nemarnosti."

"Gospod Vitovec," je dejal prelat in se prijazno nasmehnil, "Vam vendar noben pravičen človek ne more očitati malomarnosti; ali da ste se preveč zanašali na Boga in premalo nase; ali da Vam je bolj ugajala molitev od dela in vendar — Cesarja nismo ujeli, samostana ne ubranili in niti ene ženske, knejine, nismo mogli pregovoriti."

"Istina," je pritrdil oni; "a pokazalo se bode, da je to večja nesreča za njo nego za nas. Zakaj, gospoda, da povem resnico, jaz sem že odpravil poslanca do kralja češkega; in v enem tednu mora priti odgovor, ki bode povedal, kaj je božja volja. Ali menite, gospod prelat, da poseže Bog tudi tu vmes?"

"To sam On ve," je pokazal opat. "A Vi, Vitovec, govorite predrzno, kakor se ne spodobi smrtnemu človeku."

"Oprostite, gospod prelat," je povdarjal oni. "Tudi jaz verujem v vsemočnega Boga. A to me jezi, da pripisujejo ljudje njegovim naredbam vse nevspehe, katere so zakrivali sami. To se ne spodobi možem. Ampak, gospod opat, ako se mi ponesreči še ta načrt, porečem z Vami vred, da nismo na pravem potu in da se je treba obrniti. Do tja še počakajmo!" Tedaj pa je vstopil sluga in izporočil, da je došel z važnimi pismi konjik, ki ga je bil poslal Vitovec do kralja Ladislava.

"Kaj! Iz Prage da bi bil prišel? To ni možno," je strmel Vitovec in velel, da naj vstopi poslanec. Konjik je pripovedoval, da prihaja iz Gradca, kjer je bil prenočil pri bratu Jošta Soteškega, kakor mu je bilo ukazano. Ko je bil že odjezdil drugega dne, ga dojde jezdec, poslan od tega Vitovčevega prijatelja ter ga obrne, češ, da se mu pove važna novica. In povedalo se mu je, da je umrl 20. dne meseca novembra v Pragi Ladislav, kralj češki in ogrski; tako da govori pismo češkega gubernatorja, Jurija Podebrada.

"Ker je postala moja pot odveč," je sklenil vojak, "sem se vrnil in Vam vračam pisma neodpečatena in hkrati pisanje Vašega prijatelja iz Gradca."

Vitovec je mignil vojaku, da naj ide, in z očmi preletel pismo.

"Istina; Ladislav je umrl," je dejal s hripavim glasom in podal pismo prelatu. Vse je bila pretresla ta novica, in nemo so se gledali nekaj časa. "Z Bogom se ne bodemo borili," de naposled Vitovec. "Treba se je pokoriti." Sedli so iznova k dolgemu posvetovanju. Potem pa se je poslovil od njih prelat, da obišče knejino in ji svetuje, da naj se vda v božjo voljo.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

šče, kjer je strašno razsajal. Pri tem so bili seveda vsi precej glasni, ženske pa so jokale in kričale. Sicer je ta izgovor malo čudno izzvenel, vendar pa se je v splošnem odobral ta skupni nastop družine in ker ga je potrdila tudi mlajša sestra je sodnik z resnim opominom, da naj ne vprizarjajo več takih prireditvev, za enkrat vse tri oprostil.

Prijazen pijanec.

Skrbna ženica je obvestila stražnika, da leži na Krekovem trgu neznan možakar in da mu je najbrž slabo. Komaj se mu je stražnik približal, ga je že možakar obdelaval s prav čednimi psovskimi staro-ljubljanskega kova. Končno se je pa vendar legitimiral prav zadirčno: Jest sem Burgar France. Njegova prijateljica Kočancič Marjeta pa mora biti še bolj huda kot je njen France. Obsipala je stražnika z raznimi psovskami, v taki naglici, da se še France ni slišal iz bučnega regljanja. "Ravbarje pa tatove pa lumpe polovite, poštene ljudi pa pri miru pustite..." je vsa zaripljena kričala. Radovednežev se je nabral poln trg. Javnost in resnejši pasanti so se pa zgražali. "Nadelanega" France in zgovorno Marjeto pa je končno odvedel stražnik na policijo.

Kitajski grozi revolucija.

Shanghai. — Wu Pei-fu, odstavljivi vodja pekingske vlade je došel v Nanking, kjer je stopil takoj v zvezo in konferiral s Chih Sieh Yvan, v prizadevanju, da bi skovala načrt obrambne organizacije desetih centralnih okrajev, kateri so izdali proklamacijo, v kateri izjavljajo svojo neodvisnost sedanji pekingski vladi.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
CHICAGO, ILL.

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221
Ali si že pridobil kakšnega novega naročnika tekom te kampanje?

Stega se da sklepati, da vsi nad Kitajsko še črni oblaki, kateri tudi našim ameriškim državljanom delajo skrbi in bojazen, da bi ne prišlo do zveze na vzhodu med Kitajsko, Japonsko in Rusijo.

Beg jetnikov.

Iz Jolietške državne jetnišnice so pobegnili štirje kaznjenci skozi predor, katerega so si sami ob gotovih prilikah kopali ne da bi bili zasačeni. Pobegli kaznjenci so bili zaposleni pri napeljavi vodovoda v jetnišnici. Eden od njih je imel dosmrtno kazen, drugi trije pa od deset do dvajset let.

Batavia, Java. — Potres, ki je prebudil pretečeno sredo prebivalce iz spanja je zahteval 600 žrtev. Materijalna škoda je velika; šest vasi je radi povodnji popolnoma izoliranih. Lahki sunki se še ponavljajo. Ljudstvo je v velikih skrbih.

Tokvo, Japonsko. — Daisuka Namba, kateri je nameraval usmrčiti princ-regenta je bil dne 15. t. m. obesen.

ORDINA IN SINOV

PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNISÉV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA
Najboljše delo, najnižje cena. Prevzamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladan stenski papir.
Phone: Canal 0490.

Phone: Canal 0537—5889

Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT

Pogrebni zavod
Se priporoča Slovencem in Hrvatom

2046 W. 23. Street,
CHICAGO, ILL.

(S.)

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

ELY, MINNESOTA

GRAMOFONI

so pri zabavah kakor naša. Vam odslužijo pri domačih zabavah, kakor vsak godec.

Ako ga še nimate v Vaši hiši, pridite v našo trgovino, ki jih imamo v zalogi in oglejte si jih. Imamo vsakovrstne slovenske in angleške plošče.

POLEG DRUGEGA imamo v zalogi vsakovrstno blago za šivilje. — Vsakovrstne narejene obleke, za žene, dekleta, male deklice in otroke.

IMAMO veliko izbero moških oblek, močne trpežne hlače in cele obleke za na delo. Vsakovrstne srajce za praznike in za na delo. — Raznovrstno spodnjo obleko. — Klobuke in kape in vse druge potrebščine, ki spadajo v trgovino z mešanim blagom.

TRPEŽNE in močne čevlje za praznike in za na delo. Kakor tudi galoše, "over shoes" za mrzlo vreme, dobite pri nas vsake vrste.

GROCERIJU imamo v zalogi vedno najboljšo, zakar se posebno priporočamo našim gospodinjam.

Pridite in prepričajte se!

Slogar Bros.

ELY, MINNESOTA.

Phone: 184

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kota in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Pošljamo blago tudi izven Chicago. Pišite po naš cenik (9—27. 10—1.)

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljanje garaje ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

Progres Linolium & Carpet Store
F. NOVICKI

GOLD SEAL CONGOLEUM

9X12 v enem kosu samo \$7.75.

VELIKA ZALOGA SVILENIH PREPROG

9X12 preje \$45.00 — sedaj \$27.00

Linoleum s gumi podlago kvadratni jard preje \$1.45 sedaj samo \$1.07.

V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate to zalogo.

1738 West 18th St.

Phone: Canal 1505 —
CHICAGO, ILL.